

STANOVISKO VOJENSKEJ A SPRAVODAJSKEJ KOMUNITY k PT č. 0516 - Návrh zákona o odobrati nezaslúžených benefitov predstaviteľom komunistického režimu

---

ZVÄZ VOJAKOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY, KLUB GENERÁLOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY, ASOCIÁCIA BÝVALÝCH SPRAVODAJSKÝCH DOSTOJNÍKOV a občianske združenie VETERANIS MILITUM NUNTIUM MUNERIS (Veteráni vojenskej spravodajskej služby) a ďalšie spolupracujúce profesijné združenia pokladajú za svoju povinnosť vyjadriť sa k snahám niektorých poslancov NR SR a vlády Slovenskej republiky doriešiť otázky súvisiace s páchaním krívd minulým režimom. Stanovisko vojenskej komunity podporuje spoločné stanovisko APVV, ZV SR, Klubu generálov SR a ABSD a bližšie špecifikuje problematiku vojenských bezpečnostných a spravodajských zložiek do roku 1992 a po vzniku samostatnej Slovenskej republiky.

Návrh vyššie uvedeného zákona prichádza v dobe boja proti terorizmu, nárastu radikalizmu a extrémizmu a celkového zhoršovania vojensko-politickej situácie vo svete. Príslušníci Ozbrojených síl SR a bezpečnostných zložiek štátu boli a aj v súčasnej dobe sú v prvej línii boja za zabezpečenie záujmov štátu, ochrany životov jeho obyvateľov a ich majetku. Návrhom predmetného zákona je, okrem iného, vyslaný negatívny signál právnej neistoty a retroaktivity profesionálnym vojakom, policajtom a ostatným príslušníkom, ktorí sú v súčasnej dobe zaradení v bezpečnostných a spravodajských zložkách štátu.

Plne rešpektujeme rozhorčenie nad udalosťami a nepravosťami, ktoré sa udiali v 50-tych rokoch minulého storočia. Štátna bezpečnosť (ďalej len „ŠtB“) v niektorých prípadoch používala praktiky fyzického a psychického nátlaku. Po negatívnych skúsenostiach z prvej povojnovej dekády, ale najmä od 60-tych rokov minulého storočia, sa takéto excesy neopakovali alebo sa vyskytli len vo výnimočných prípadoch. V nadväznosti na udalosti z obdobia 50-tych rokov je potrebné si odpovedať na zásadnú otázku. Koľkí z týchto bývalých príslušníkov ŠtB sú dodnes nažive a poberajú výsluhové dôchodky? Pravdepodobne taký nie je ani jeden, pretože po zverejnení výsledkov práce niekoľkých komisií, ktoré boli vládnuou garnitúrou zriadené v 50. rokoch a 60. rokoch, boli príslušníci ŠtB, ktorí sa podieľali na nepravostiach páchaných komunistickým režimom v 50. rokoch, už dávno prepustení zo služobného pomeru.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že príslušníci vojenských spravodajských a bezpečnostných zložiek sa nepodieľali na plnení úloh, ktoré by viedli k potláčaniu základných ľudských práv a slobôd občanov. Kategoricky odmietame obvinenia založené na princípe kolektívnej viny, ako sú konkrétne straty na životoch, mučenie, utrpenie, bolesť, strach a nespravodlivosť.

Miera osobnej zodpovednosti za činy je na konkrétnom posúdení každého jednotlivého príslušníka spravodajskej a bezpečnostnej komunity a musia tak urobiť orgány k tomu v štáte zriadené, ktorými sú súdy, na základe dôkladného prešetrenia daného skutku.

Okrem princípu kolektívnej viny je návrh predkladaného zákona odtrhnutý od právneho a faktického vývoja v spravodajských a bezpečnostných zložkách armády Českej a Slovenskej federatívnej republiky (ďalej len „ČSFR“) po roku 1989 a po roku 1993 aj v armáde a polícii SR z nasledujúcich dôvodov:

Vojaci z povolania, ktorí boli na výkon služby zaradení vo Vojenskej kontrarozviedke (ďalej len „VKR“) a v Spravodajskej správe GŠ ČSLA, **boli na základe dobrovoľnosti reatestovaní** v súlade s rozkazom ministra obrany – RMO č. 015/1990 zo dňa 26. 11. 1990 a uznesením branných a bezpečnostných výborov Federálneho zhromaždenia ČSFR zo dňa 18. 12. 1990 č. 47 o vysielaní poslancov Federálneho zhromaždenia ČSFR do previerkových komisií Ministerstva obrany ČSFR. Z celkového počtu 819 príslušníkov, previerkové komisie u 770 príslušníkov VKR armády ČSFR po vykonanej **reatestácii potvrdili a deklarovali „spôsobilosť ďalej vykonávať službu vojaka z povolania respektíve profesionálneho vojaka v armáde podľa platných právnych noriem, a to ako z hľadiska odborného, tak aj morálneho“**.

V prípade, že by reatestačné komisie mali čo aj len minimálne podozrenie na porušovanie právnych a morálnych noriem, tak daný príslušník by nebol prešiel reatestáciami a bol by prepustený do zálohy. Dôvody uvádzané v preambule navrhovaného zákona na odobratie nezaslúžených benefitov predstaviteľom komunistického režimu sú len všeobecné tvrdenia bez dôkazov voči konkrétnym osobám. V demokratickom právnom systéme platí, že nepreukázaná vina je preukázaná nevina. Princíp kolektívnej viny je v právnom štáte neprípustný. Každý občan, na ktorého sa bude vzťahovať navrhovaný zákon, by mal najskôr obdržať odsudzujúci rozsudok, kde by bola jeho vina dokázaná a na základe tejto skutočnosti môžu byť vykonané navrhované opatrenia. Z tohto dôvodu považujeme za absolútne nezákonné až protiústavné vydeľovať vojakov profesionálnej služby, poberateľov výsluhových dôchodkov, ktorí prešli dobrovoľnou reatestáciou, aby sa v súlade so zákonom č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov **„stali osobami minimálne druhej kategórie, postihnutí špeciálnou sankciou vo forme nezapočítania reálne odslúženej doby v armáde počas služobného zaradenia v Spravodajskej správe GŠ alebo VKR pred rokom 1989“** pre potreby výpočtu výsluhového dôchodku z nedôvodného titulu, pretože u týchto reatestovaných vojakov neboli v ich zaradení na výkon služby v spravodajských a bezpečnostných zložkách potvrdené konania, ktoré uvádza predkladateľ zákona.

Bezúhonnosť vojenských spravodajských a bezpečnostných zložiek bola už riešená v rokoch 1990-92 v rámci armády ČSFR tak, ako bolo uvedené vyššie. Z týchto dôvodov je navrhované riešenie právne neopodstatnené a fakticky by išlo o popieranie činnosti a výsledkov komisií Federálneho zhromaždenia ČSFR pri reatestáciách príslušníkov bývalej VKR a Spravodajskej správy GŠ. V Českej republike boli tieto závery reatestačných komisií plne akceptované pri posudzovaní služby príslušníkov VKR v armáde ČR. Nespochybniteľnosť tohto rozhodnutia o bezúhonnosti a ich spôsobilosť pre službu týchto osôb potvrdil nakoniec aj Najvyšší správny súd Českej republiky, a tiež aj Ústavný súd – Uznesenie US 435/04, čo viedlo k zrušeniu zákona parlamentu ČR č. 34/1995 Sb. (*odňatie započítateľnosti doby služby vo VKR do doby služby v armáde pre určenie výšky výsluhového dôchodku*) zákonom č. 221/1999 Sb o vojákoch § 165, ods.7.

V období existencie ČSFR do roku 1992 boli centrálné orgány, vrátane spravodajských a bezpečnostných zložiek, do značnej miery dislokované v súčasnej Českej republike. Z týchto dôvodov aj drvivá väčšina príslušníkov týchto služieb, ktorých by sa mal dotýkať navrhovaný zákon, prešla na Slovensko až po rozdelení ČSFR. Je preto logické, že riešenie tejto problematiky by malo byť analogické ako v ČR. Z vyššie uvedeného tiež vyplýva, že uvedený návrh zákona je odtrhnutý od právneho a faktického vývoja v spravodajských službách a Vojenskej polícii armády SR po roku 1989.

Reatestovaní dôstojníci boli nositeľmi ako povinností, tak aj práv a náležitostí podľa príslušných zákonov a predpisov, a dostali nielen šancu, ale aj ponuku byť zaradení v novovytváraných vojenských, obranných, bezpečnostných a spravodajských štruktúrach ČSFR (vo Vojenskom obrannom spravodajstve, Vojenskej spravodajskej službe, Vojenskej polícii, prípadne v pravidelných útvaroch Československej armády) a neskôr OS SR. Na týchto pozíciách plnili úlohy podľa služobného zaradenia, na území republiky, ale aj v misiách (vojna v Perzskom zálive, mierové misie Kosovo, Irak, bývalá Juhoslávia) podľa medzinárodných záväzkov SR a potrieb NATO, kde plnohodnotne potvrdili svoje morálne a odborné kvality a výsledky posudzovania spôsobilosti.

Je potrebné skonštatovať, že Slovenská republika zastúpená Ministerstvom obrany SR ani v jednom prípade nespochybnila nárok na povýšenie alebo zvýšenie platu reatestovaného vojaka, ktorý spĺňal podmienku na povýšenie alebo na zvýšenie platu na základe odslúžených rokov, čo potvrdzujú množstvá rozkazov na ich povýšenie, ako aj platové výmery, ktoré boli týmto profesionálnym vojakom vydané. Slovenská republika od svojho vzniku týmto potvrdzovala platnosť dobrovoľného zmluvného záväzku medzi štátom a občanom, plnila si záväzky voči reatestovaným vojakom, rovnako aj reatestovaní vojaci si plnili záväzky voči štátu až po odchod do zálohy s náležitosťami vyplývajúcimi z tejto zmluvy. Po prijatí navrhovaného zákona spochybní Slovenská republika všetky svoje kroky, ktoré v zmluve s občanom robila a uviedla druhú zmluvnú stranu v omyl.

Po rozdelení ČSFR sa reatestovaní dôstojníci aktívne zapojili do výstavby ozbrojených síl SR a predovšetkým stáli pri zrode spravodajských a bezpečnostných zložiek. Pripravili Zákon o Vojenskom spravodajstve, Vojenskej polícii, vytvorili smernice na spravodajskú a policajnú činnosť, Štatút Vojenského spravodajstva, organizačné štruktúry a ďalšie interné normatívne akty, na základe ktorých sa vykonávala spravodajská činnosť a ktoré sú platné aj do súčasnej doby. Pripravili nových vojenských policajtov a spravodajských dôstojníkov – odovzdali im svoje skúsenosti a vedomosti. Reatestovaní dôstojníci vytvorili organizačné jadrá VOS, VSS a Vojenskej polície, ktoré v rámci Slovenskej republiky boli budované v podstate na „zelenej lúke“ bez predchádzajúcich potrebných organizačných štruktúr, materiálno-technického zabezpečenia a dislokačných priestorov nových služieb. Pri delení armády ČSFR vykonávali spravodajskú a bezpečnostnú ochranu delimitovanej armády a bojovej techniky. Bez akýchkoľvek pochybností sa zapojili do budovania nových bezpečnostných služieb v ozbrojených silách SR. Každý príslušník vynakladal všetky svoje sily a schopnosti a riskoval aj svoj život a zdravie pri plnení základných funkcií štátu a jeho ochrany, obrany, ako aj ochrany jeho obyvateľov a strpel zákonné obmedzenia spojené s výkonom služby vojaka, ako napr. zákaz byť členom politickej strany a politického hnutia, zákaz združovať sa v odborových organizáciách, zákaz podnikat', či obmedzenie osobnej slobody pri výkone služby podľa potrieb armády.

Túto službu vykonávali viac-menej vo vysokých pracovných pozíciách až do odchodu do výsluhového dôchodku z dôvodov veku alebo splnenia počtu rokov v službe vojaka z povolenia

pre vznik nároku na výsluhový dôchodok. Predkladateľ návrhu zákona v nadväznosti na Programové vyhlásenie vlády sa v dôvodovej správe opiera vo veľkej miere o dianie v 50-tych rokoch. Avšak vo vojenských spravodajských službách (VKR, VOS, Spravodajskej správy GŠ, VSS) to bude mať výlučný dopad na osoby, ktoré do týchto služieb nastupovali v 70. rokoch, 80. rokoch minulého storočia a to sú ľudia, ktorí v 50. rokoch buď neboli na svete alebo boli maloletí.

Väčšina príslušníkov VOS a Spravodajskej správy GŠ, ktorí prešli previerkovým procesom v 90. rokoch ukončila službu v OS SR až v rokoch 2003 - 2004, kedy bol prijatý zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností. Dôvodom odchodu do výsluhového dôchodku nebola negatívna medializácia činnosti týchto zložiek alebo skutočností, ktoré sú uvádzané v návrhu zákona na odobratie benefitov, ale v súvislosti s prípravami na vstup do NATO. Do zoznamu osôb s bezpečnostným rizikom boli zaradení aj príslušníci VOS, VSS a Vojenskej polície, ktorí prešli z federálnych bezpečnostných a spravodajských zložiek a v OS SR slúžili od rozdelenia ČSFR v roku 1993 až do roku 2004. Tito príslušníci odišli do výsluhového dôchodku so všetkými náležitosťami v súlade s platnými zákonmi v tej dobe. V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti Vojenské spravodajstvo v súlade so zákonom č. 198/1994 Z.z. o vojenskom spravodajstve predkladalo každý rok do NR SR správu o činnosti, na ktorú bol zo strany poslancov NR SR pozitívny ohlas a dobré hodnotenie. K činnosti Vojenského spravodajstva neboli výhrady ani zo strany parlamentného výboru na kontrolu Vojenského spravodajstva.

Určitým paradoxom je aj fakt, že v období rokov 1990-2004, ako je vyššie uvedené, sa navrhovaný zákon dotýka výsluhových dôchodcov, ktorí sa podieľali v plnej miere (fakticky 14 rokov a viac) na budovaní, riadení štruktúr vysoko funkčných spravodajských a policajných služieb v armáde ako nositelia štátneho tajomstva z roku 1990. Pričom táto aktívna činnosť v prospech budovania novej profesionálnej a demokratickej armády, bola rozhodujúca pre určenie výšky výsluhového dôchodku – podľa zákona sa vypočítal v tej dobe buď podľa posledných piatich alebo desiatich najvýhodnejších zárobkových rokov. Čiže, pri výpočte výsluhových dôchodkov nemali reatestovaní príslušníci žiadne benefity alebo iné výhody, ktoré by ich zvýhodňovali pri výpočte výsluhového dôchodku.

Jednou zo základných právnych zásad právneho štátu je zásada „**pacta sunt servanda** – zmluvy sa majú plniť“. Služobný pomer je zmluvný vzťah medzi štátom a fyzickou osobou – vojakom profesionálom. Ukončením služobného pomeru dochádza aj k ukončeniu právneho vzťahu medzi štátom a fyzickou osobou – profesionálnym vojakom. Z tohto právneho vzťahu vzniká štátu presne špecifikovaná povinnosť a fyzickej osobe nárok, v našich podmienkach na výsluhový dôchodok, podľa platného zákona č. 328/2002 Z.z. v dobe odchodu do výsluhového dôchodku. Akýkoľvek budúci zásah štátu do obsahu tohto vzťahu je jednostranným zásahom s retroaktívnymi dôsledkami – pravá retroaktivita. V tomto prípade ide o zavedenie dodatočnej sankcie formou ad absurdum, t.j. nulitou reálne odpracovanej doby už v minulosti priznaného výsluhového dôchodku, čiže priameho zásahu do už nadobudnutého majetkového práva, na jeho výplatu v stanovenej výške. Týmto je porušovaný ústavný princíp právnej istoty a ochrany v minulosti nadobudnutých práv. Demokratický právny štát má určité atribúty a princípy, ktorými sa je povinný riadiť. Takýmito sú aj vyššie uvedené skutočnosti. Tieto patria do prirodzených práv a ani vláda SR, resp. NR SR, nie je oprávnená ich nerešpektovať, alebo retroaktívne meniť. Jednalo by sa o právnu retroaktivitu, ktorú vymedzil Ústavný súd SR ako „**stav, v ktorom nová právna úprava nenachádza oprávnenia a povinnosti založené právnymi vzťahmi len lex priori**“(nález ÚS SR PL. ÚS 37/99), „**alebo stav, keď zákon dodatočne a pozmeňujúco zasahuje do už právne uzavretých minulých skutkových a právnych vzťahov, práv a povinností**“(nález ÚS SR PL. ÚS 3/00).“

Okrem toho k základným znakom právneho štátu patrí tiež požiadavka právnej istoty, ktorej „nepomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva“. Ide o realizáciu ústavnej garantovaného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 Ústavy SR a čl. 30 Listiny základných práv a slobôd.

Pokiaľ sa pripustí nedôvodné porušenie základných ľudských práv v prípade reatestovaných vojakov, kde je istota, že nabudúce nedôjde k porušeniu ľudských práv inej skupiny príslušníkov ozbrojených síl, polície a bezpečnostných zborov, či inej skupiny obyvateľov? Predkladanie tohto opatrenia je nepochopiteľné v dobe, keď sa bezpečnostná situácia v Európe a vo svete bezprecedentne zhoršuje.

V súvislosti s podaním predmetného návrhu zákona ostáva otázkou, prečo do pôsobnosti návrhu zákona nie sú zahrnuté ostatné štátne orgány, ako je prokuratúra a súdy a Zbor nápravnej výchovy, ktoré v trestnom konaní zohrávali určujúcu úlohu, mali rozhodujúce právomoci a rozhodovali o vine a treste. Samotná táto skutočnosť zakladá neprípustnú nerovnosť osôb pred zákonom a je porušené právo na rovnakú ochranu bez akejkoľvek diskriminácie (čl. 4 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ústavný zákon č. 23/1991 Zb.).

Uvedený návrh zákona PT 0516 je v priamom rozpore s v minulosti prijatým zákonom č 125/1996 Z.z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému v platnom znení, kde sa v §7 uvádza „**zodpovednosť a spoluzodpovednosť na spáchaných zločinoch je založená na zásade individuálnej zodpovednosti tých, ktorí sa trestnej činnosti dopustili.**“ Navrhovaný zákon je postavený na princípe kolektívnej viny, kde fakticky navrhovateľ sa pasuje do role žalobcu aj sudcu.

Hlavné úlohy VKR/VOS a Spravodajskej správy GŠ ČSĽA

V 70. a 80. rokoch minulého storočia dotknutí výsluhoví dôchodcovia začali pracovať v príslušných spravodajských a bezpečnostných zložkách ČSFR. Ťažiskom spravodajskej práce bolo výlučne zameranie sa na ochranu bojaschopnosti armády spočívajúcej v odhaľovaní úniku utajovaných skutočností, v odhaľovaní strát, krádeží zbraní, streľiva, výzbrojného materiálu a odhaľovaní nedostatkov v strážnom, ochrannom zabezpečení dôležitých objektov, muničných skladov a priestorov. Okrem vyššie uvedených oblastí bolo prioritnou kontrarozviednou činnosťou zamedzenie pôsobenia cudzích spravodajských služieb proti armáde, ako z legálnych, tak aj z nelegálnych pozícií formou agentúrneho prenikania do vojenských objektov. Popri tom boli organizované a realizované technicko-zabraňovacie opatrenia proti vizuálnej rozviedke cudzích spravodajských služieb proti statickým vojenským objektom, útvarom a cvičiacim vojenským jednotkám, ako na presunoch, tak v priestoroch cvičenia a strelieb vojsk. Pri tejto činnosti boli využívané štandardné prostriedky spravodajského a technického charakteru, ktoré používa každá tajná služba vo svete. V tejto súvislosti podotýkame, že dotknutí bývalí príslušníci VKR v 70. – 80. rokoch minulého storočia sa pri svojej spravodajskej činnosti rigorózne riadili platnými zákonmi a Ústavou. Výsledky práce využíval výhradne minister národnej obrany, generálny štáb pri organizácii činnosti vojsk a ministerstvo vnútra pri hodnotení bezpečnostnej situácie ČSFR. V bývalej VKR na rozdiel od armádnych štruktúr nebol politický aparát. Okrem toho v politických štruktúrach armády nebola vykonávaná kontrarozviedna činnosť a VKR nemala s nimi žiadny vzťah služobnej podriadenosti.

Príslušníci VKR pôsobili na štáboch a útvaroch ČSA (od roku 1960 ČSĽA), boli pod prísnym drobnohl'adom príslušníkov ozbrojených síl, nepôsobili pod krytím, ale pod vlastnou

identitou. Pôsobnosť VKR bola výhradne v rezorte obrany a tzv. príľahlom civilnom prostredí z dôvodu možnosti vizuálneho sledovania činnosti vojsk s dôrazom na útvary raketového vojska, útvarov zvláštneho určenia, skladov zbraní a pod.

Spravodajská správa GŠ bola, po celú dobu svojej histórie, v priamej podriadenosti náčelníka Generálneho štábu rovnako ako ostatné útvary ČSLA (tankisti, letci, spojári, raketové vojsko, atď.), čo znamená, že bola pod vojenským a nie politickým vedením štátu. Zodpovedala za riadenie agentúrnych prostriedkov v zahraničí, vojenských diplomatov, prostriedkov elektronického prieskumu a niektorých špeciálnych výsadekových jednotiek. Hlavnou úlohou Spravodajskej správy GŠ, rovnako ako neskôr jej následníka Vojenskej spravodajskej služby v súčasnej dobe, bolo získavanie a vyhodnocovanie správ a informácií vojensko-politického, vojensko-technického, vojensko-ekonomického a vojenského charakteru o pravdepodobnom protivníkovi pre Generálny štáb, MO ČSSR, neskôr ČSFR, velenie ozbrojených síl, štáby a vojská ČSLA, neskôr ČSA. Príslušníci Spravodajskej správy GŠ získavali a centrálné vyhodnocovali správy a spracúvali spravodajské podklady pre potrebu obrany krajiny. Spravodajská správa GŠ nemala k dispozícii útvary sledovania, nemala práva orgánov činných v trestnom konaní a neplnila úlohy vo vzťahu k tzv. vnútornému nepriateľovi. Činnosť Spravodajskej správy GŠ bola zameraná na zahraničie a v rámci teritória vlastného štátu boli plnené len pomocné úlohy, predovšetkým vo vzťahu k agentúrnemu zabezpečeniu plnenia úloh v zahraničí. V žiadnom prípade sa nepodieľala na plnení úloh, ktoré by obmedzovali slobodu alebo porušovali ľudské práva občanov vlastného štátu.

Stručné zhrnutie podstatných skutočností

1. Navrhovateľ v predkladanom návrhu zákona porušuje princíp zákazu retroaktivity. Zákaz retroaktivity je jeden zo základných právnych princípov demokratickej spoločnosti zaručujúci právnu istotu a stabilitu štátu. Retroaktivita sa však pripúšťa v trestnom práve v rámci princípu prospešnosti – článok 50, ods.6 Ústavy SR.
2. Ukončením služobného pomeru dochádza aj k ukončeniu právneho vzťahu medzi štátom a fyzickou osobou – vojakom profesionálom alebo policajtom. Z tohto právneho vzťahu vzniká štátu presne špecifikovaná povinnosť a fyzickej osobe nárok, v našich podmienkach na výsluhový dôchodok, podľa platného zákona č. 328/2002 Z.z. Akýkoľvek budúci zásah štátu do obsahu tohto vzťahu je jednostranným zásahom s retroaktívnymi dôsledkami.
3. K základným znakom právneho štátu patrí tiež požiadavka právnej istoty, ktorej „neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva“, pričom predkladateľ návrhu zákona nesystémovo vstupuje do inštitútu výsluhového dôchodku, ktorý je dlhodobou zakotvený v právnom poriadku Slovenskej republiky. Ide o realizáciu ústavne garantovaného práva na primerané hmotné zabezpečenie v starobe podľa čl. 39 Ústavy SR a čl. 30 Listiny základných práv a slobôd v nadväznosti na výkon služby limitovaný dobou a výškou príjmu.
4. Zavedením retroaktívneho dodatočného zrušenia doby zápočtu reálne vykonanej služby v armáde už priznaného výsluhového dôchodku dochádza k hrubému zásahu k už nadobudnutému majetkovému právu na jeho výplatu v určenej/stanovenej výške. Ide o porušenie ústavného princípu právnej istoty a ochrany už v minulosti nadobudnutých práv. Keď použijeme argument „ad absurdum“, tak by sa štát mohol v prípade jeho záujmu, potreby vyviazať celkom alebo z časti zo svojich záväzkov účelovou zmenou právnych noriem. Takýto prístup je v rozpore s podstatnými princípmi demokratického právneho štátu.
5. Okrem princípu kolektívnej viny, je prípadný návrh zákona o odobrati nezaslúžených benefitov predstaviteľom komunistického režimu odtrhnutý od právneho a faktického

vývoja v spravodajských a bezpečnostných zložkách armády ČSFR po roku 1989 a po roku 1993 aj v OS SR pretože príslušníci VKR/VOS a Spravodajskej správy GŠ prešli opakovane v rokoch 1990 – 1991 previerkami občianskych komisií a dobrovoľnými reatestáciami.

6. **Dobrovoľné reatestácie boli právnym aktom** v súlade s rozkazom ministra obrany RMO č. 015/1990 zo dňa 26. 11. 1990 a uznesením branných a bezpečnostných výborov Federálneho zhromaždenia ČSFR zo dňa 18. 12. 1990 č. 47 o vysielaní poslancov Federálneho zhromaždenia ČSFR do previerkových komisií Ministerstva obrany ČSFR, čo potvrdil aj Ústavný súd ČR, napr. v uznesení US 435/04 a výsledky reatestácií sa premietli do českého zákona o vojakoch č. 221/1999 Sb, §165, ods. 7, kde týmto zákonom bol zrušený zákon č. 34/1995, kde došlo v českej armáde tiež k retroaktívnemu zrušeniu zápočtu rokov u reatestovaných príslušníkov. ***Toto rozhodnutie reatestačnej komisie bolo rešpektované pre výkon služby v armáde ČSFR a aj v Armáde Slovenskej republiky aj v nasledujúcich rokoch. Nikdy za uplynulých 30 rokov nedošlo k spochybňovaniu tohto rozhodnutia.***

Uvedený postup previerok bol vykonaný len v Armáde ČSFR, v ozbrojených silách Poľska, Maďarska a Nemecka takýto náročný reatestačný previerkový postup spôsobilosti vykonávať službu v armáde aplikovaný nebol. Z tohto titulu aplikovať riešenie situácie v týchto krajinách na riešenie situácie v armáde ČSFR je právne neopodstatnené. Bohužiaľ predkladateľ návrhu zákona ignoruje skutočnosť, že ide o bývalých príslušníkov ČSĽA a teda riešenie daného problému by malo byť analogické ako v Českej republike a rovnako sa ignoruje aj výsledok reatestácií a následnú službu v OS SR. Predmetný návrh zákona tak skôr vykazuje znaky odplaty (revanšu).

Záver

Komunita bývalých vojakov profesionálov zaradených v minulosti v spravodajských a bezpečnostných zložkách Armády SR na základe vyššie uvedeného žiada, aby návrh zákona PT č. 0516, ktorý je v rozpore so slovenskou a európskou legislatívou, bol stiahnutý z rokovania NR SR, alebo z ***predmetného návrhu zákona PT č. 0516 bola vypustená minimálne časť týkajúca sa nezapočítania doby služby v týchto spravodajských inštitúciách pred rokom 1990 do výpočtu výsluhových dôchodkov tých bývalých príslušníkov spravodajských a bezpečnostných služieb, ktorí boli aj po roku 1990-2004 spôsobilí vykonávať službu v armáde ČSFR a po zániku ČSFR aj v Armáde Slovenskej republiky a to doplnením do navrhovaného zákona výnimky, ktorá by aj naďalej deklarovala a nespochybňovala dobu služby v spravodajských a bezpečnostných zložkách pre výpočet výsluhového dôchodku tejto kategórie.***

Dôvodom hodným osobitného zreteľa je aj skutočnosť, že VKR nebola nikdy zrušená, ako je vyššie zdôraznené, ale uznesením predsedníctva vlády ČSSR č. 3 zo dňa 04.01.1990 bola prevedená z pôsobnosti FMV do pôsobnosti FMNO, čo jednoznačne poukazuje na fakt, že politickí predstavitelia porevolučnej vlády ČSFR, predmetným právnym aktom, jasne vyhodnotili, že činnosť a funkčné zameranie VKR nepredstavovalo v minulosti problém z hľadiska porušovania právnych predpisov a nepredstavovalo problém ani pre novú politickú orientáciu štátu. Zároveň je toho dôkazom aj niekoľkokrát citovaný RMO č. 015/1990 zo dňa 26. 11. 1990 v spojitosti s uznesením branných a bezpečnostných výborov Federálneho zhromaždenia ČSFR zo dňa 18. 12. 1990 č. 47 o vysielaní poslancov Federálneho zhromaždenia ČSFR do previerkových komisií Ministerstva obrany ČSFR na vykonanie dobrovoľných reatestáciách dôstojníkov VOS, predtým zaradených vo VKR.

Spravodajská správa vykonávala bez akýchkoľvek problémov aj po politických zmenách v roku 1989 svoju spravodajskú činnosť v súlade s celkovými politickými zmenami v Európe a konkrétne v strednej Európe. Poskytovala informácie pre OS ČSFR, ktoré boli nutné pri zabezpečovaní obrany a bezpečnosti ČSFR po vzniku bezpečnostného vákuu v strednej Európe. Vzniknutá situácia si vyžadovala bezprostredne riešiť otázky spravodajského zabezpečenia a kontrarozviednej ochrany vojsk. Bez kvalitnej vysoko profesionálnej práce profesionálnych vojakov, ktorí prešli previerkovými komisiami, by tieto úlohy nebolo možné splniť v tak krátkom čase a naša nová vlasť by bez spravodajskej a kontrarozviednej ochrany ostala hluchá a slepá. Na záver je treba dodať, že je paradoxné, že profesionálni vojaci, ktorí stáli pri zrode demokratických spravodajských a bezpečnostných štruktúr, majú byť postihnutí navrhovaným zákonom a de facto potrestaní za to, že prišli po rozdelení ČSFR pomôcť svojej novovznikajúcej vlasti vybudovať zložky Vojenského spravodajstva a Vojenskej polície v pomerne krátkej dobe na vysokej profesionálnej úrovni. S určitosťou je možné konštatovať, že bez týchto ľudí by proces budovania bezpečnostných a spravodajských služieb trval omnoho dlhšie a bol by sprevádzaný značnými problémami a chybami.

Na základe vyššie uvedeného vyzývame najvyšších ústavných činiteľov Slovenskej republiky a poslancov Národnej rady SR, aby pri svojom rozhodovaní vzali do úvahy všetky skutočnosti a prijali také riešenie, ktoré nebude v rozpore so základnými princípmi právneho systému demokratického štátu.

Spoločný dokument vypracovali a s obsahom vyjadrujú súhlas nasledujúce profesijné združenia:

plk. v.v. Ing. Ján SOVJAK, PhD., v. r.
Veteráni vojenskej spravodajskej služby
predseda

plk. v.v. Ing. Ján Paulech, v. r.
Zväz vojakov Slovenskej republiky
štatutár

genmjr. v.v. Ing. František BLANÁRIK,
v.r.
Klub generálov Slovenskej republiky
predseda

plk. gšt. v.v. Ing. Jaroslav GOFJÁR, MSc.,
v. r.
Asociácia bývalých spravodajských
dôstojníkov
predseda

plk. v.v. Ing. Štefan JANGL, PhD., v. r.
UN VETERAN SLOVAKIA
predseda

plk. v.v. Ing. Ladislav BALLA, v. r.
Vojenský veterán Bratislava
predseda

plk. v.v. Ing. Pavel MARKO, v. r.
Únia vojnových veteránov SR
štatutár

pplk. v.v. RSDr. Peter KRAMARČÍK, v. r.
Klub vojenských dôchodcov Liptov
predseda

pplk. v.v. Pavol ENGLER, v. r.
Slovenský klub 1. prieskumného práporu
predseda

pplk. v.v. Ing. Viktor PUCHOŇ, v. r.
Klub vojenských výsadkárov SK
prezident

plk. v.v. Ing. Vladimír LEPIŠ, v. r.
Klub VÚ 3853 Vajnory
predseda

plk. v.v. RSDr. Il'jič MAJDA, v. r.
OZ Pontonierov a ženistov
Štatutár

Cech puškárov a delostrelcov v Bratislave
plk. v.v. Dr. Jaroslav JUNEK, v. r.
veľmajster - štatutár

Česká a Slovenská obec delostrelecká
plk. v.v. Ing. Jozef KAVECKÝ, v. r.
prezident združenia

Za správnosť vyhotovenia: plk. v.v. Ing. Stanislav ŠIMON